

imod disse Fordringer om stykkevisse Reforme, som han ikke vilde gaa ind paa undtagen med Hensyn til den extraordinære Proces; men saasnart der forlangtes stykkevis Forandring med Hensyn til den ordinære Civilproces, vilde man finde en bestemt Modstand hos ham. Han gik endogsaa saa vidt, at han ikke blot vilde svare for sig selv, men ogsaa troede at kunne svare for enhver Eftermand, og mente, at hvis der skulde fremkomme Forslag, som vilde gjøre Forandring i Stevningsreglerne og Appelfristerne, vilde ingen Justitsminister eller Kommission indlade sig paa noget Saadant. Jeg glædede mig ved at høre dette, men jeg kan ikke negte, at jeg alligevel har nogen Frygt for, at man vil komme ind paa en Straaplan, og jeg tror, at det vil være meget vanskeligt at finde det faste Punkt, som den høitærede Minister med saastor Tillid mener at kunne standse paa. Jeg skal i saa Henseende erindre den høitærede Minister om, at der her i Sommer, ikke i Folkethinget, men i denne Sal, saa meget anset Side blev udtalt et Ønske om at komme ind paa Reforme med Hensyn til den ordinære Civilproces og pille de enkelte Partier ud, som man mente være særlig mangelfulde, og gjøre dem til Gjenstand for en særlig Reform. Naar disse særlige Reforme derimod indskrænktes til at omfatte, hvad der nu kun staar i Løs Forbindelse med den ordinære Civilproces og Kriminalprocessen — hvad den næstsidste ærede Taler kaldte Udhufene eller Udenværterne — saa har jeg selvfølgelig ikke Noget derimod, og det er vel forstaaeligt, at en saadan stykkevis Reform vil kunne lette Gjennemførelsen af den store Reform, vi Alle vente. Den ærede næstsidste Taler, der havde saa Meget imod mit Billede, fremførte selv et Billede, som han mente, der var Trængsel til for at oplyse Sagen, og som forsaavidt ogsaa kan udtrykke min Anskuelse derom. Derimod har det ærede Medlem aldeles misforstaaet mig, naar han troede, at jeg var af den Opfattelse, at naar vi havde faaet disse forskjellige Reforme gennemførte, saa var derved den virkelige praktiske Trængsel til Reforme fyldestgjort, og saa var der ikke Andet end Theorien — hvorom der kunde være forskellige Meninger — som endnu stod tilbage at gennemføre. Jeg tror, at jeg i mit første Foredrag udtrykkelig sagde, at disse Betragtninger vilde komme frem fra Reformens Modstandere og vilde blive benyttede mod dem, der trængte paa for at faae Reformen gennemført. Jeg derimod tror ikke, at vi faae de praktiske Ulemper afhjulpne uden ved en Gjennemførelse af Reformen i Principet. Den høitærede Justitsminister anføder over, at jeg havde kaldt de Principer, hvorefter vor nuværende Retsspleie er ordnet, falske, og han mente, at det var særlig krænkende ligesom overfor saadanne gamle, hæderlige Principer, at man ikke kunde lade dem dø roligt uden at give dem et saadant Skudsmaal med i Graven. Saavis de være saa gamle og affældige, som den

høitærede Minister lod til at anse dem for — og det glædede mig at høre, at han betragtede dem saaledes — hvis de være saadanne hæderlige Oldinge, saa vilde jeg gjerne lade dem dø i Fred, og jeg skulde da maaske endog synge en Psalm over Graven; men Altsken er, tror jeg, at der er Livskraft i dem endnu, og jeg har i den Kreds, hvori jeg bevæger mig, mødt en meget seiglivet Modstand mod de nye Principer, som det glæder mig at se overveiende i den Kommission, der er nedsat, og som tildeels bestaar af Folkethingmedlemmer. Jeg tror som sagt ikke, at disse gamle Principer, som jeg har tilladt mig at kalde falske, virkelig ere i den Grad kraftesløse, at vi ikke Alle her for saa vidt vi mene, at de nye Principer ere rigtige, levende skulde interessere os for at faae disse gennemførte. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Rimestad) misforstod mig, naar han troede, at min Mening var at anbefale Regjerungen at modsætte sig alle særlige Reforme for derved at kunne beholde Trumfer paa Haanden, og at jeg mente, at dette var den stiftigste Maade at bryde Modstanden paa. Det er selvfølgelig ikke min Mening. Naar jeg udtalte, at det ikke var værd at gaa ind paa stykkevisse Reforme, saa var det selvfølgelig, fordi jeg antog, at disse stykkevisse Reforme ikke vare mere paatvængende end den store Reform, og det var ganske sikkert ogsaa min Mening, at naar den store Reform kom, vare dermed Ulemperne afhjulpne, og det, der nu er Gjenstand for stykkevisse Reforme, vilde man da let komme ud over. Efterat der nu er arbejdet i saa mange Aar — den nuværende Kommission har arbejdet i 6 Aar, og paa den kriminelle Retsspleie er der arbejdet i 20 Aar — tror jeg, at naar man tog lidt Mod til sig, og søgte at faae den samlede Reform frem, vilde der fra Rigsdagens Side ikke kunne klages over Overlæstheden. Jeg kan i dette Punkt slutte mig til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds, som han erkjendte selv, at disse Reforme, som vi her Aar for Aar vedtage, dog mere eller mindre maae gjøres om igjen, og at, hvis Rigsdagen overhovedet overlæsthes, saa bliver den overlæstet to Gange. Ligeledes tror jeg heller ikke, naar der er Tale om at føre Reformen ind i Livet, at det vil blive i nogen væsentlig Grad vanskeligt for Embedsmændene og Domstolene at gennemføre en saadan Ordning, hvorved der har gjort sig faste Principer gjældende, end ved saaledes at ordne forskellige Ting for sig, som virkelig høre sammen, men jeg vil atter minde om, at jeg her ikke taler om Udenværterne eller Udhufene. S og for sig har jeg ikke Noget imod en Omordning af Lovgivning om Udpantning ligesaa lidt som jeg har Noget imod en Omordning af de gjældende Regler for Konkurs, Dødsboer, Skifter o. v.; men jeg vil blot sige — hvad jeg fremhævede i mit første Foredrag, og hvad jeg nu har faaet lattet mit